

de Lavaix dels de la Vall de Boí.

PRON. *pranĕra* a Sentís, (Casac. 1920); *peranĕra* a Taüll i a Erill, 1953 (XIII, 154, 161); Pales de P., els pendents que davallen des d'aquella serra cap a la V. de Boí (*Cardet*, XIII, 172).

MENCIONS ANT. «*Petra Nigra* --- Erta ---» (SerranoS., *N.H.Rbg.* p. 136); 974: «--- de *Petra Nigra* usque ad ipsas gesseras et usque ad ipso Palgerolo» ('Pallerol', prop de Betesa),³ 987: *petra Nigra* (Abadal, *P. i R.* n.º 271); *c. l'a. 1000: Petra Nera* (SerranoS. 10 *o.c.*, p. 444); 1015: «ipsa villa q. d. *Arravonse* --- et discernimus fines illius de *Petranigra* usque in *Thoro* [Tor el riu de la V. de Boí] --- et de *Petra Estremera* usque in ipso collo de Spina» (SerranoS., *o.c.*, p. 441); *c. 1020*: «--- Arrabonse, Erilli --- de *Thoro* usque in 15 *Petranera* --- Estremera --- Spina ---» (Id. *o.c.* 444); 1359: *Peranera* (*CoDoACA* XII, 77).

HOMÒNIM, pda. d'alta muntanya a l'alta Vall Ferrera, te. Àreu: és una ribereta afl. dr. de la Noguera d'Àreu, amb pleta i pasturatges, més avall de la vall 20 de Sotillo i abans de la de Costuix: els inf. vacil·laven entre la pron. *pīrenĕræi* i la dissim. *pīlanĕræ* però sempre amb *pīr*: reducció pretònica de *Peira-nera*, format amb *peira* variant de *pera* PETRA.

Nere, -ra, és variant de *negre*: per a la qual, *DECat.* 25 VI, 899b n. 2.

12) *PERAPERTUSA*, com és sabut és el nom d'una comarca de l'Alt Llenguadoc (dept. Aude), provinent 30 de PETRA PERTUSA 'roca foradada'. N'hi hagué un homònim antic a Pallars o Ribagorça: *Petra Pertusa*, paratge, en un doc. de fi S. X (Abadal, *P. i R.* n.º 320).

Un sinònim:

13) *PERATALLADA*, poble del B. Empordà, 4 k. 35 ENE. de La Bisbal.

PRON. *peratājādā* en un poble veí, però -*tājādā* a La Bisbal (Casac., 1920); més aviat amb *ja* les enqs. de 1958, allí entorn entre elles la de P. (XXII, 193-196).

MENCIONS ANT. 1065: *Pera Talata* (Balari, *Orig.* 40 228); 1087: «*Dalmatius Bernardi de Peratajada*» (Moreau, context a l'art. *Rabós*); 1142: *Dalmatius de Petra tayada* és un dels firmants d'un conveni entre Hug de Rocabertí i el Bisbe d'Elna (*MarcaH.* col. 1290.1). *Petra incisa* en docs. de 1169, 1173; 45 *Petracisa* el 1288 i 1362 (Alsius, *Nom.* 190); 1359: *Peratallada* (*CoDoACA* XII, 96); cf. Monsalvatje XVII, 37.

14) *EL PERARRUA*, més conegut és el nom d'un 50 poble de la Ribagorça aragonesa, vora el riu Ésera, 10 k. al Nord de Graus. N'hi hagué, però, un homònim català en el comtat d'Urgell, que havia de ser entre Organyà i els vessants de la Conca de Tremp: segons una donació al monestir de Tavèrnoles, 961: 55 «in com. Urg., castro vocitato *Petra Ruga* --- terris

etc. --- afr. in *Buxiles* ['Bóixols' art. supra, 10 k.O.d'Organyà]; II: Serra de Abrúlg; III: castro *Taravaldo* ['Baronia de Rialb'], --- via q. discurrir a *Lordano*» (*Cart.* Tavèrnoles, 42.2). En realitat deu 5 ser el mateix que el llogaret de *La Rua*, situat pocs k. al S. de Bóixols (al capdamunt del Rialb).

L'ETIM. és, doncs, RŪGA, 'cornisa en la roca' o en una vall pendent; en part: PETRA RUGA O PETRAE RUGA 'cornisa de la penya'; alhora és dada preciosa per a l'etim. de l'important poble aragonès (famos per l'obra folklorica teatral *La Pastorada de Perarrua*) estudiada per Saroihandy i en treballs del Pare Fita (*BRAH* IV, 221), el qual s'extravià ben bé cercant-hi PETRA RŪBEA 'roca roja', ètímon repudiat per la fonètica; també a l'Ésera es tracta de les *ru(gu)es* i *carrugues* de cingleres, mot ben viu i conegut cap a l'Urgellet (*DECat.* VII, 518a, lín. 42n.). Sobre *La Rua*, cf. el que expliquem a l'art. *Galleuda*.

¹ Si bé el lloc no es pot identificar amb una forma moderna que ens guii, en tot cas és errònia la que li dona *Cat.Car.* II, 177.9 (o l'índex de Rubió Lois), amb un «Coll del Bug» del te. d'Oix, «al costat de *La Pera*», revelant ridículament amb aqueix «*La*» la ignorància dels llocs. El context mostra que és al peu del Puig de Bassegoda, segons sembla entre aquest cim i *Principi*, el mas que es troba al peu NO. del conegudíssim Puig de Bassegoda. És clar que *Buc* és NL menor, molt repetit en aqueixa rodalia: 'buc d'abelles', 'cavitat interna d'una roca' etc. Totes les identifications d'Abadal, Coll i Alentorn etc., són errades, en aqueixa zona, per llur confusió d'*Aguja* amb *Agulles* i amb *Aginum* (veg. els arts. nostres *Aguja*, *Agén*, *Aín*, *Bilba*, *Maixumà*).— ² Així en la còpia de 1643 en el *Ll. Roig*, f.º 84r.º: llavors, doncs, ja intervenia l'etim. pop. atribuïnt-ho a un NP amb *Pere* PETRUS. Però només la dada de 1305 té autoritat en la qüestió -e/-a. No hi ha dubte que és compost amb PETRA: vall plena de rocam i cingles.—³ Possible que sigui lloc homònim distint, car hi ha uns 10 k. fins a Betesa i Pallerol, i amb la Ribagorçana entremig. Cf. SerranoS. *o. c.* 69.7. Però pot ser el mateix perquè també s'hi parla d'altres llocs veïns: Alaó, Ovis, St. Pere de Molins.

Peracalç, -als, V. apèndix a *Paracolls*.

PERACAMPS

Llogaret disseminat, 8 k. al SSO. de Solsona, amb parròquia i antic castell, agre. a Llobera.

PRON. *perakáms* a Cardona (Casac.); id. allí, a Solsona, (1954, 1964) i a Bna. mateix, on era famós per una marxa dels voluntaris liberals del segle passat; i en l'enq. que hi vaig fer el 1964 (XXXVI, 131-134).